

Usein kysytyt kysymykset

”Miten maahanmuuttajataustaisia oppilaita saisi tukioppilaksi?”

Samalla tavalla kuin muitakin oppilaita. Pyytämällä mukaan ja ottamalla mukaan tukioppilaskoulutukseen. Heikompi suomen kielen osaaminen ei ole este toimia tukioppilana. Tukioppilastoiminnassa voi toimia monella tavalla, kaikkien ei tarvitse tehdä samoja asioita. Jonkin aikaa suomessa asunueet nuoret voivat olla tärkeitä vertaistukijoita myös esimerkiksi uusille maahanmuuttajanuorille.

”Miten kohdataan eri kulttuurista tulevia ihmisiä?”

Samalla tavoin kuin ketä tahansa. Tärkeää on kohdella ja kohdata toisia kunnioittavasti ja toimia kuin ihminen ihmiselle.

”Millainen tilanne pakolaisten kotimaassa on?”

Pakolaiset pakenevat sota, levottomuuksia, väkivaltaa, vainoa ja syrjintää. Myös köyhyys, luonnonkatastrofit ja konfliktit koettelevat samoja maita ja ihmisiä vuodesta toiseen. Kotimaissa tilanne on turvaton ja alati vaihteleva. Maihin, joissa on pitkittynyt konflikti ja monia aseellisia ryhmiä, voi olla mahdotonta palata. Usein siviilit ovat aseellisten ryhmien hyökkäysten kohteena.

”Miksi pakolaisia pitää auttaa?”

Pakolaiset ja turvapaikanhakijat ovat ihmisiä, jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua ja turvaa. Suomi on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin, jotka velvoittavat meitä auttamaan hädänalaisia. Seuraavat kansainväliset sopimukset ja Suomen lait velvoittavat Suomea antamaan suojelua sitä tarvitseville:

- ulkomaalaislaki, perustuslaki (palauttamiskielto), Geneven pakolaissopimus vuodelta 1951, Euroopan ihmisoikeussopimus.
- palauttamiskielto: Ketään ei saa palauttaa alueelle, jossa häntä uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu.
- kansainvälinen vastuunjako: Suomi on sitoutunut tukemaan YK:n pakolaisjärjestöä (UNHCR) sekä ottamaan vastaan pakolaisia.

”Miksi nuoret miehet lähtevät karkuun eivätkä jää sotimaan?”

Monessa konfliktissa erilaiset aseelliset ryhmät kohdistavat iskujaan tahallisesti siviileihin. Esimerkiksi Syyriassa ja Irakissa on kymmeniä eri aseellisia ryhmittymiä, joiden liittoutumat vaihtelevat jatkuvasti. Suurin osa ajaa vain omaa etuaan, mikä pitkittää konfliktia. Joidenkin etu voi olla, että konflikti jatkuu. Sekasorrossa on mahdotonta sanoa, kenen rivissä pitäisi seistä puolustaakseen omaa maata.

”Pitääkö paikkansa, että suurin osa maailman pakolaisista on naisia ja lapsia?”

Kyllä. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n mukaan maailmassa on yli 60 miljoonaa pakolaista, joista lähes 80 prosenttia on lapsia ja naisia. Naiset ja lapset jäävät usein kotimaahan pakolaisleirille taikka muuhun välietappiin.

”Miksi maahamme tulevista turvapaikanhakijoista valtaosa on kuitenkin nuoria miehiä?”

Matka kotimaasta Eurooppaan, tai muuhun turvalliseen paikkaan, on pitkä, vaarallinen ja vaikea. Usein matkaan voivat lähteä vain hyvässä fyysisessä ja henkisessä kunnossa olevat nuoret miehet, sillä lapsille, vanhuksille ja naisille matka on liian pitkä ja vaarallinen. Jotkut perheet lähettävät ensin nuoret miehet tutustumaan kulkureitteihin, ja jos ne havaitaan turvalliseksi, seuraavat puoliset, lapset ja vanhemmat perässä. Perheenjäsenet joutuvat siis usein erilleen pakolaisuudesta johtuen.

”Miksi pakolaiset tulevat tänne pohjoiseen, miksi he eivät voisi mennä muualle?”

Vain pieni osa maailman pakolaisista tulee Eurooppaan ja vielä pienempi osa Pohjoismaihin. Pakolaisista suurin osa on oman maansa sisällä, koska eivät pääse pois sieltä (levottomuus, matkustamisen vaikeus, matkustusasiakirjojen puuttuminen tai muuta sellaista). Moni jää myös naapurimaihin, mutta pitkittyneet konfliktit ajavat pakolaisia pidemmän matkan päähän etsimään turvaa. Esimerkiksi vuonna 2015 Suomeen tuli yli 32 000 turvapaikanhakijaa ja Ruotsiin yli 160 000. Saksaan saapui lähes 1,1 miljoonaa ihmistä jäädäkseen maahan tai siirtyäkseen sen kautta muualle. Kaikilla ihmisillä on kansainvälisiin sopimuksiin kirjattu oikeus hakea turvapaikka mistä tahansa maasta.

”Lähtevätkö pakolaiset koskaan takaisin?”

Jotkut lähtevät, osa jää. Viranomaiset osoittavat myönteisen päätöksen saaneille kuntapaikan. He voivat asua Suomessa samoin oikeuksin kuin kuka tahansa muu. Pieni osa yleensä muuttaa takaisin lähtömaahansa, jos tilanne siellä muuttuu turvalliseksi. Suurin osa kuitenkin haluaa jäädä Suomeen, löytää täältä työpaikan, kodin ja ystäviä.